

Mintgadi palestinais

Il spazi dals purs vegn restrenschi da cuntin

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ Dapi la mort da president Jassir Arafat (1929–2004) en la Palestina occupada percorsch'ins moviment en il Proxim Orient. Pauc suenter l'elecziun da ses successur Mahmud Abbas ha la regenza israeliana rumi las colonias giudaicas da la sdrima da Gaza. Sin quai ha l'emprim minister nazionalist Ariel Scharon pers il sustegn da sia partida; senza targlinar ha'l mess ad ir la fundaziun d'ina nova e fixa elecziuns legislativas per ils 28 da mars 2006. Il veteran Schimun Peres, anteriur emprim minister, ha declerà da vulair bandunar la Partida da la lavur per aderir a la gruppa nova da Scharon.

Quella renovaziun da la fatschada politica ha reanimà la speranza ch'ins giaja tuttina vers la creaziun d'in stadi palestinais, finamira declarada da la cuminanza internaziunala. Il mintgadi en Cisjordania (2,3 milliuns olmas) mussa dentant in maletg fitg different. Quai releva l'editorial da Jacques Ungar en il magazin giudaic da Turitg (1). La colonisaziun israeliana da Palestina progredescha da cuntin e stgaffescha fatgs accumulids che vegnan ad impedir la construcziun d'in pajais abel da viver.

Expropriaziuns e vandalissem

Il scandal è vegnì public il 8 da mars 2005. Quel di ha l'antieriura procuratura israeliana Talia Sasson publictà in rapport empustà da la regenza sezza e che «numnava 105 posts exteriurs illegals erigids en Cisjordania, per gronda part

sin terrens privats palestinais». Dentant dattan ils schabetgs spectaculars da 2005 «la tschajera da cumbat per ch'ils colonists e lur instigaders politics possian bajegiar vinavant cun clera mira, senza vegnir disturbads. Saja quai turs dad aua, sinagogas (...) u bellas chasas d'ina famiglia empè da containers provisoris d'abitar, dapertut bratg'ins en ils champs, cun ereger fatgs ch'i vegn adina pli grev d'eliminar e che duain cumplitgar anc dapli futuras tractativas da pasch (...). Las ragischs adina pli fermas e pli profundas da la colonisaziun stauschan la populaziun rurala da Palestina cun il dies encunter la paraid. Quai han stuì chapir ils purs da Salem sper Nablus, quella damaun ch'i han scuvert passa duatschient ulivers sbluttads aposta. Sper il donn da plis tschientmillis francs avevan ils delinquents attatgà in object d'auta valur simbolica, cun l'intenziun da far passar als purs il gust da cultivar lur champs. Paul Uri Russak, Svizzer domicilià en l'Israel, commentescha (...): 'Ils ulivers èn essers vivents ch'ils purs tgiran cun blera amur e ch'i resguardan sco tocs d'els sezs'. Ins suspecta ch'ils delinquents, sco tar plis fatgs analogs anteriurs, sajan avdants da posts exteriurs illegals, tant pli ch'ins ha chattà ina carta d'identità israeliana en il lieu dal malfatg (...). Lezs posts ed il vandalissem encunter ulivers èn mo exempels ord il mintgadi local en Cisjordania.» La colonisaziun israeliana ruiva vid il terren agricul dals Palestinais, impedescha il traffic tranter lur vitgs e preleva ina part da lur aua sutterrana, già stgarsa en lez pajais mediterranean.

«Il pajais empermess da Dieu»

L'Israel na pudess tuttina betg sa prestar talas violaziuns da las normas internaziunalas davart l'occupaziun militar d'intschess esters senza la bainvulientscha dals Stadis unids. «Dapi schaner 2000 regia president George W. Bush. El ha conquistà la pussanza cunzunt grazia a vuschs cristianas conservativas e fundamentalistas (...). Tals cristians radicals vegnan perina cun blers Israelians ortodoxs davart la Cisjordania, pia la Giudea e Samaria da la Bibla, 'pajais empermess da Dieu' e perquai attribuì als gidieus. 'Cristians carrents' duessan pia s'engaschar senza cumpromiss per la colonisaziun giudaica da lez intschess arab. I constat che la regenza da Bush admonescha Scharon adina puspè da far las concessiuns politicamain basegnaivlas als Palestinais. Ma tals appels persvadan strusch, perquai che talas 'admoniziuns' n'èn betg colliadas cun ina ferma pressiu politica, sco ch'igl era il cas davart da president Clinton» (2). I na sa pia betg disturbar Bush che la politica da Scharon mira a stgaffir ina Palestina apparentamain autonoma, ma vairamain vassalla da l'Israel. Dapi Guantánamo san ins ch'ils regents da Washington na piglian betg uschè serius ils dretgs umans dals esters cur ch'i va per combatter quai ch'i numnan «las forzas dal mal».

1) Jacques Ungar, Mikro-Alltag vs. Makro-Image, en: «Tachles», nr. 48, 2 da december 2005, p. 3. Adressa: Rüdigerstraße 10, Postfach, 8027 Turitg. Fax: 044 206 42 00. Posta electronica: verlag@tachles.ch
2) Gerhard Schweizer, Islam und Abendland. Segunda ediziun. Stuttgart (Klett-Cotta, ISBN 3-608-96008-2) 2003, pp. 238-239.